

Nr 7-2018. Fortfarande mycket bladlöss på många håll

Havrebladlöss förekommer fortfarande i stora mängder. Under år med stora mängder löss kan dessa sprida rödsotvirus, vilket är en viktig orsak till att lössen bör bekämpas i tid.

Väder

Upp till 16 mm regn föll under gångna veckan, främst i Västerbotten och Norrbotten. Fortsatt torrt i Jämtland och Västernorrland.

Läget i fält

Västernorrland

Havrebladlössen har minskat i en del fält. Stora mängder nyckelpigor och andra naturliga fiender har observerats.

Tidigt sådda vårsädesfält har gått i ax.

Västerbotten

Fortsatt mycket havrebladlöss i flera fält, men det finns dock regioner där det är färre löss. Som mest fanns 20 löss per strå. Framför allt har mängderna ökat i havre. Utflygningen från häggarna verkar vara avslutad. Minerarflugangreppen har avtagit och det är färre näringsstick på yngre blad. Inga svampsjukdomar har observerats. Utvecklingen i kornfälten som graderats var från stråsträckningsfas till flaggbladslidan vidgad (DC 47). Havrefälten var i stråsträckningsfas.

Rybsen blommar. Kålmal och rapsbaggar har observerats men inga allvarliga skador.

Norrbotten

Havrebladlössen har ökat till 12,6 löss per strå i medeltal från 5,6 löss per strå förra veckan. Även enstaka sädesbladlöss har konstaterats. I tre fält förekom sköldfläcksjuka och den har uppförökats sedan förra veckan. Som mest fanns angrepp på hälften av de övre bladen. I två fält noterades sekundära angrepp av kornets bladfläcksjuka. De flesta kornfälten var i stråsträckningsfas men i några var flaggbladet fullt utvecklat.

Jämtland

Havrebladlössen har fortsatt öka och hittas nu i mycket stora mängder i flera fält (40 löss per strå eller fler). Lite bladfläckar noteras i ett fält. Utvecklingen i de kornfält som graderats var från flaggbladet synligt (DC 37) till flaggbladslidan vidgad (DC 45).

Tabell 1. Antal vårkornfält sorterade efter angreppsgrad av löss (antal/strå) samt medelvärden för denna och föregående vecka.

	0	0.01 - 3	3.01 - 6	6.01 - 12	12.01 - 1000	Medel	Medel v.26
Havrebladlus	0	2	2	3	7	17.0	11.7
Sädesbladlus	7	4	0	0	0	0.1	0.0

om växtskydd i Norrlandslänen

Rödsotvirus – kan spridas av lössen

Havrebladlössen har som bekant härjat i fälten i år. Lössen kan sprida ett virus – rödsotvirus – som orsakar missfärgningar och tillväxthämning. I havre blir plantorna röd-/gulaktiga, medan de blir mer guldfärgade i kornet. Man kallar sjukdomen i vårkorn därför ibland för gulsotvirus. Sjukdomen är spridd i hela landet, men störst problem brukar förekomma i områden med mycket vallodling. Stora mängder löss ökar risken för smittspridning.

Om lössen spridit virus, kan man nu i sen stråskjutning börja se angrepp. Angreppen är inte bekämpningsbara i detta läge, utan det är tidigare, behovsanpassad bekämpning av lössen som gäller.

Senare sådd ökar risken för angrepp av rödsotvirus, eftersom plantorna är mindre och mer mottagliga för virus då lössen flyger in i fälten.

Rödsotvirus i havre.

Rödsotvirus i vårkorn, även kallat gulsotvirus.

om växtskydd i Norrlandslänen

Flygsot – håll utkik om du planerar att ta eget utsäde

Flygsot är en svampsjukdom som sprids med utsädet. Svampen växer sedan systemiskt inuti plantan. När axet kommer fram kan man se det sotinfekterade axet. Från detta kan sotsporer spridas till friska plantor under den tiden som dessa blommar.

Ta en titt i fälten och undersök om smitta finns. Vid förekomst ska man vara försiktig med att ta utsäde. Om det förekommit flygsot i odlingen eller i angränsade fält ska man testa utsädet. Betning/behandling behovsanpassas utifrån resultaten från analysen.

Flygsot i vårkorn.

Växtskyddscentralen Uppsala

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden